

A Balaton Sound fesztivál bűnügyi-rendészeti szemmel

KIRÁLY Richárd

Az idei és az elmúlt évi Balaton Sound fesztivál rendészeti szemléletű értékelésének háttere, hogy különbözőek voltak, mind a rendezvény méretét, mind a biztosításban részt vevő erőforrásokat tekintve. Az összegzés bemutatja a két év eltérő kriminális terheltségét, azok dinamikáját, hatását a környezetre, elsősorban az eseményt befogadó Zamárdi városára, továbbá a rendelkezésre álló és alkalmazott rendőri erők, valamint a civil rendezők, segítők jelenlétének, tevékenységének hatékonyságát, nem utolsósorban azért, hogy a jövőre vonatkozóan is gondolkodni tudjunk mind a rendezvény látogatói, mind a városban üdülők nagyobb biztonsága érdekében.

Megkísérlem elemezni, összegezni és valamelyest összehasonlítani a 2013-as és a 2014-es évben megrendezett Balaton Sound fesztiválok rendészeti és bűnügyi releváns történéseit, számadatait, azok változását, dinamikáját, vázolva a kezelendő legfontosabb problémákat, prioritásokat, kitérve az alkalmazott, bevont rendőri és más erők hatékonyságára. Az események feldolgozásánál az ügyeleti eseménynaplót, azaz a napi jelentést vettem alapul, mert a rendészeti adminisztrációban az áll a legközelebb azokhoz a történésekhez, amelyekre a rendészetnek, az ügyeletnek, illetve a területen rendelkezésre álló erőknek reagálniuk kellett az adott 24 órában. Tudnivaló, hogy ez több okból sem teljes, s ezek közül kettő kiemelendő:

1. Az ügyeleti eseménynapló csak az ellenőrzött eseményeket rögzíti, így nem teljes, mert előfordulhat, hogy egy hajnalban, 04.15-kor történt bejelentés, riasztás még nem ellenőrzött teljes egészében (az ügyelet még nem kapott kellő részletességű jelentést, visszacsatolást a helyszínen megjelent erőktől, mert például nehezen és időigényesen állapítható meg vagy zárható ki az idegenkezűség), ezért az adott esemény nem kerül rögzítésre a rendszerben. Egy ilyen nagy létszámú közönséget vonzó rendezvény helyszínén és környezetében pedig több, közel egyidejűleg bejelentett, „párhuzamosan futó” esemény is lezajlik, amelyek nem jelennek meg előttünk a napi jelentésben, pedig már órák óta dolgoznak benne kollégáink.

2. A másik ok, hogy az ügyeleti eseménynapló vagy a napi jelentés – látszólag paradox módon – szinte soha nem tartalmaz azonos számadatokat ugyanazon 24 órára vonatkozóan az elrendelt büntetőeljárások (nyomozáselrendelések) napi jelentésével. A nyomozáselrendelések napi jelentése szinte mindig – úgy 99 százalékban – több elrendelést, azaz ügyet mutat, mint a napi jelentés, amely egyrészt megint csak az ellenőrzetlen és így meg nem jelenő ügyeknek, másodrészt azonban az eltérő úton – postán, futárpostán, elektronikus úton stb. – beérkező ügyek megjelenése miatt mutat többet az eseménynaplóban szereplő eljárásoknál. Az utóbbi utakon érkező feljelentések – a

fesztivál zárásáig – döntő többségében indifferensek, azaz nem a vizsgált rendezvényen vagy környezetében elkövetett bűncselekményekről szólnak.

Az e két jelentés számadatai által mutatott eltérés – képletesen szólva „olló” – az idő előrehaladtával azonban szép lassan egymáshoz simul, összezáródik, mivel a rendezvény későbbi napjain mindig ellenőrzötté válnak a korábbi napok anyagából még kimaradó ügyek, események és kb. két nappal a rendezvény zárónapját követően szerepelni fog nagyjából minden a Balaton Soundra vonatkozóan az adott időszak eseménynaplóiban, napi jelentéseiben. Mivel pedig az indifferens ügyek vizsgálódásunk szempontjából irrelevánsak, ezért a már említett ügyeleti eseménynaplót, napi jelentést vettem alapul 1–2 nappal hosszabban, mint a rendezvény időtartama.

A bűncselekmények részletes – napi, összesített és összehasonlító – megoszlását az 1. táblázat és az 1–29. ábra szemlélteti.¹ Itt jegyzem meg, hogy a táblázatok számadatai a napi adatok számszaki összeadásának eredményével nem okvetlenül azonosak, más, meg nem jelölt bűncselekmények miatt.

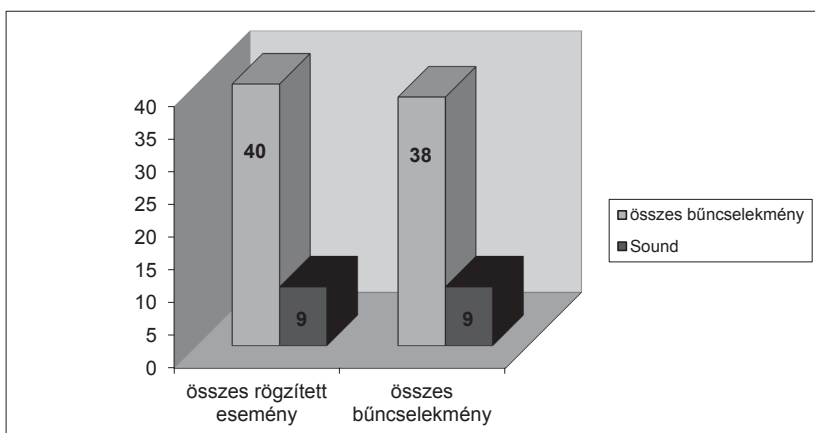
A fesztivál napjainak bűnügyi-rendészeti eseményei – 2013

2013-ban a Balaton Sound fesztivál július 10-e, szerda délután (a beköltözés napja) és 15-e, hétfő reggel (a kiköltözés napja) között került megrendezésre. E hat nap során 253 rendőrileg értékelendő esemény történt a közigazgatási területen, ebből 97 a Soundon. Büntetőjogi értékelés 216, ebből a rendezvény helyszínén 93.

Első nap

Az első nap történései az eseménynapló szerint:

- összes rögzített esemény: 40, ebből a Soundhoz kötődik: 9;
- összes bűncselekmény: 38, ebből a Soundhoz kötődik: 9.

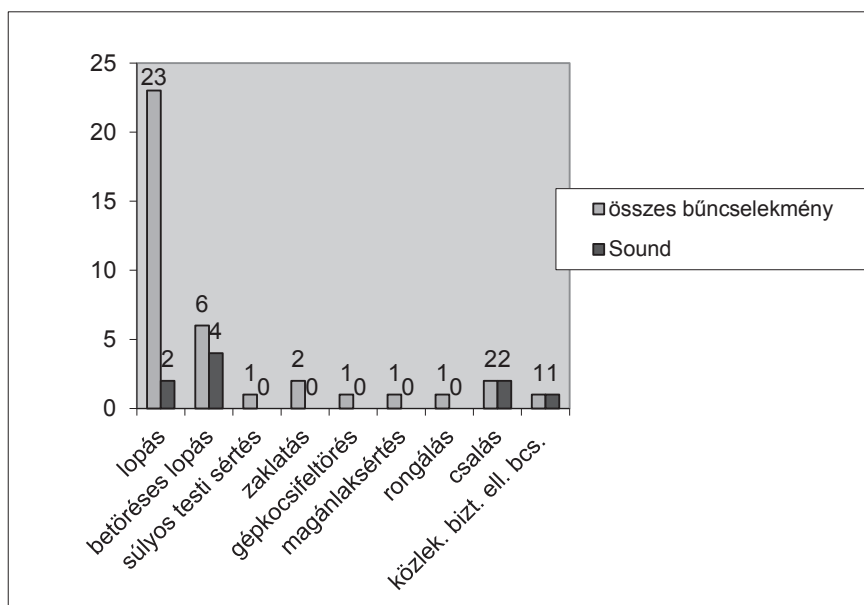

1. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények az első napon

¹ Készítette: Aszalós György r. alezredes, a Siófoki Rendőrkapitányság hivatalvezetője.

Ebből az olvasható ki, hogy egyrészt bűncselekmények tekintetében erős nap volt, másrészt aznap valamennyi soundos rögzített esemény bűncselekményhez kötődik. (A részleteket lásd a mellékletben).

Magánokirat-hamisítással előkészített csalással két esetben értékesítettek hamis vagy hamisított belépő karszalagot, amely ugyan jellemző, de nem nevezhető jelentősnek az indulás napján. A négy betöréses lopás mindenképpen figyelemre méltó, mivel Zamárdi településen más időszakban – például késő ősztől tavaszig – ez a szám a havi mennyiséget jelenti. Valamennyi betöréses lopás összefügg a rendezvénnyel, mivel a Soundra érkező és a közelben szállást bérlő személyek kárára követték el azokat. A négy betörés több mint 15 károsultat érintett. Érdekesség, hogy ebben a 24 órában nem rögzítettünk kábítószeres bűncselekményt.

2. ábra: Bűncselekmények megoszlása az első napon

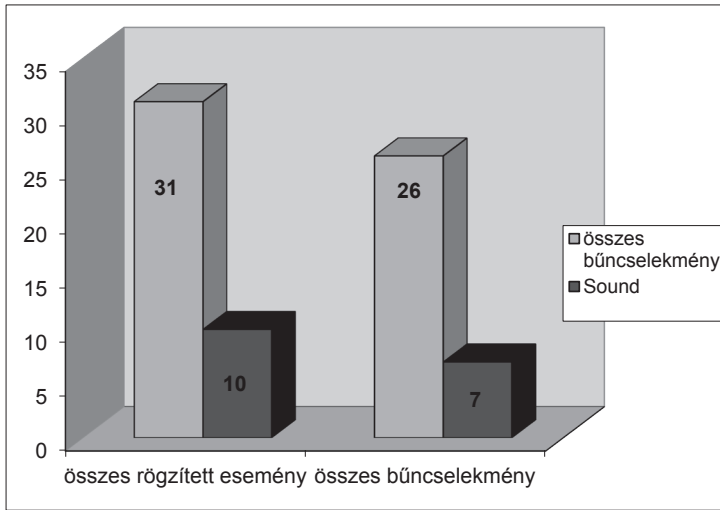
Az aznapi intézkedési mutatók:

- egy elfogás (tettenérés a fesztiválon kívül);
- hét fő bűncselekmény gyanúja miatti előállítás (ebből öt fő a Zamárdi vasúti-közúti átkelőben a – részegen végrehajtott – motiválatlan, vandál sorompóletérés elkövetője).

Második nap

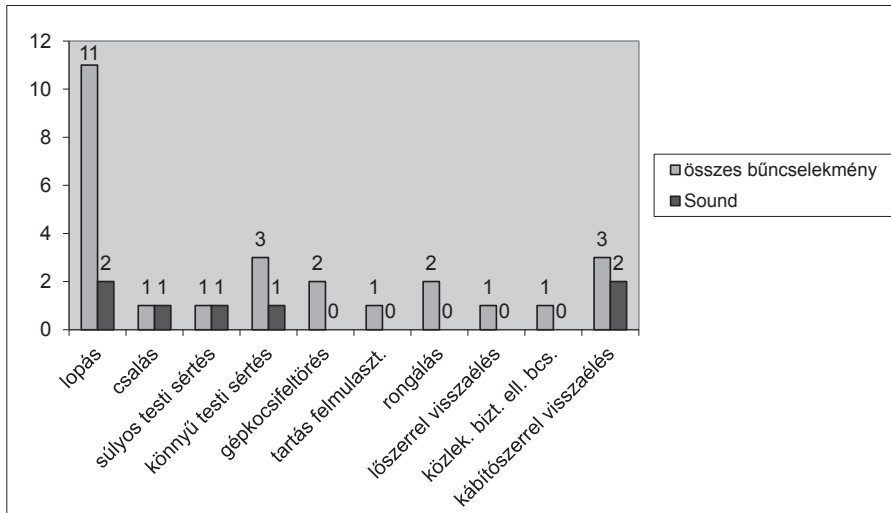
A fesztivál második napjának mutatói:

- összes esemény/Sound: 31/10;
- összes bűncselekmény/Sound: 26/7.

3. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a második napon

Az eseményszám a területen csökkent, a Soundon eggyel növekedett, a bűncselekmények száma a teljes területen 12-vel, a Soundon kettővel csökkent. Ez felettébb érdekes, de mint később látni fogjuk, ez vihar előtti csend volt.

4. ábra: Bűncselekmények megoszlása a második napon

Az intézkedési mutatók:

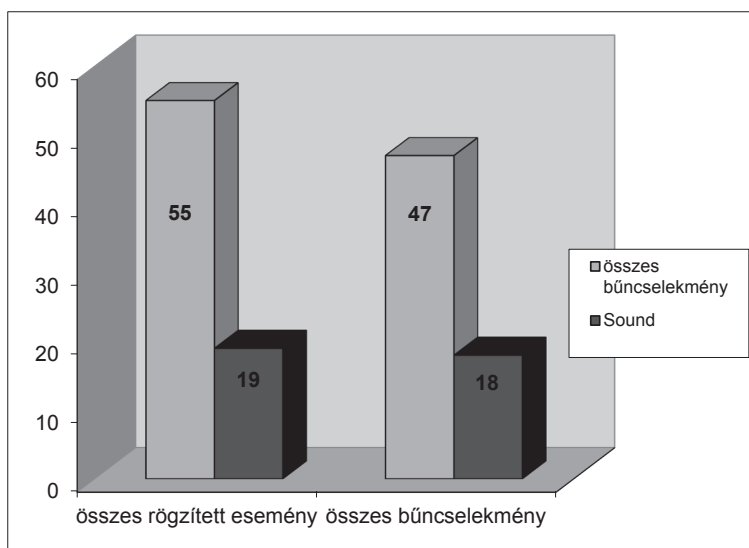
- elfogás: 1/1;
- bűncselekmény gyanújával előállítás: 3/2;
- biztonsági intézkedés nem volt.

Betörés nem volt, sima lopás összesen kettő, de ismét volt egy hamis karszalagos család. Megjelent a kábítószer két ügyben, és a második napon feljegyeztük az első személy elleni erőszakos cselekményeket is egy-egy súlyos, illetve könnyű testi sértés formájában.

Harmadik nap

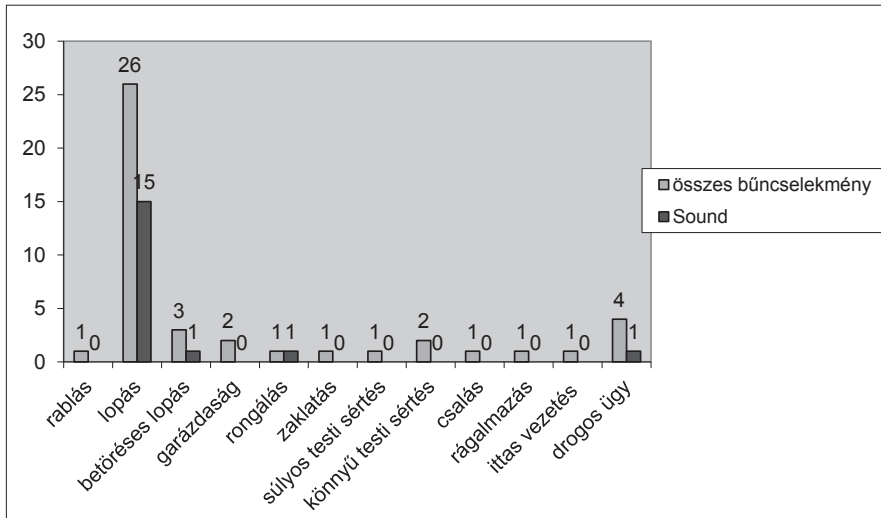
A harmadik napon felgyorsultak az események:

- összes esemény/Sound: 55/19;
- összes bűncselekmény/Sound: 47/18.

5. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a harmadik napon

Az eseményszám összességében 24-gyel, ezen belül a bűncselekmények száma 21-gyel növekedett, ugyanez a Soundon: kilencel több esemény és tizeneggyel több bűncselekmény. A második napon rögzítettük a legtöbb bűncselekményt a területen, és erős napja volt a Soundnak is. Érdekesség, hogy valamennyi személy elleni erőszakos, garázda cselekmény a Soundon kívül történt, és újból volt egy kábítószeres ügy, egy betörés, továbbá nagyon megugrott a lopások száma. Ezek többnyire zseblopások, amelyeknél igen nagy a sértetti közrehatás, az értékek őrizetlenül hagyása, valamint a figyelmetlenség, felelőtlenség. Megállapíthatjuk, hogy a károsultak többsége nem vigyáz kellő mértékben az értékeire. Feljegyeztünk még öt balesetet is: egy a rendezvényen következett be, amikor egy néző leesett egy rosszul összeállított lépcsőn, és súlyos sérülést szenvedett (foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt büntetőeljárást rendeltünk el).

6. ábra: Bűncselekmények megoszlása a harmadik napon

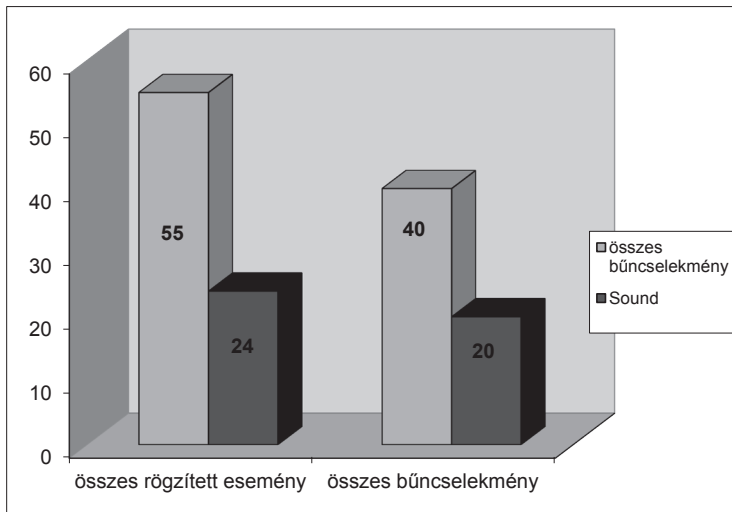
Az intézkedési mutatók:

- elfogás: 2/2 (ebből tettenérés: 2);
- bűncselekmény gyanújával előállítás: 7/1.

Negyedik nap

A negyedik napon a helyzet fokozódik:

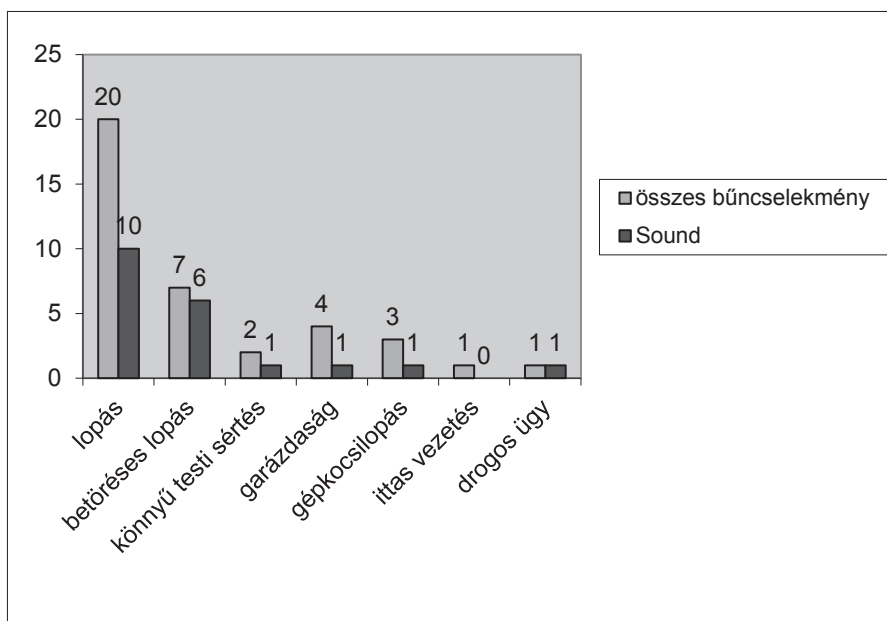
- összes esemény/Sound: 55/24;
- összes bűncselekmény/Sound: 40/20.

7. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a negyedik napon

Mint láthatjuk, az eseményszám stagnál, és ezen a napon rögzítettük a második legmagasabb bűncselekményszámot a területen összességében, valamint a Soundon is ez a nap hozta a legtöbb bűncselekményt (20-at). A kábítószeres ügyek száma továbbra sem kimagasló, megint csak egyet rögzítettünk. De megint volt két garázda, erőszakos cselekmény, és ami a legszembetűnőbb: a vagyon elleni bűncselekmények felfutása – tíz lopás és hat betöréses lopás. Mintha néhány vendégnek a negyedik napra elfogyott volna a pénze, és egy kis bevétel után nézett volna. A hat betörésben megint több mint tizenöt károsult volt.

Ebben a 24 órában a balesetek megoszlása: 8/4, ami azt mutatja, hogy a negyedik napon már a Soundon is fáradtak az emberek, kisebb a koncentráció. Az egyik balesetben Zamárdi területén személyautóval áthajtottak egy gyalogos lábán, mindkét balesetben érintett személy egyben Sound-résztevő volt.

8. ábra: Bűncselekmények megoszlása a negyedik napon

Az intézkedési mutatók:

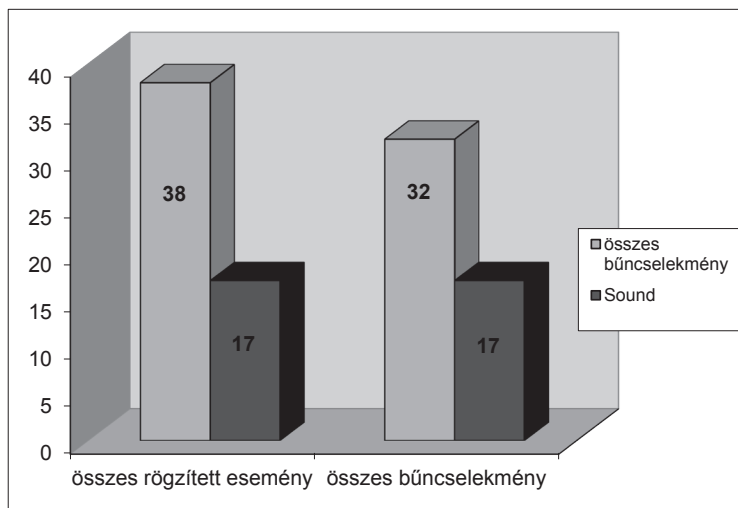
- elfogások: 1/1;
- bűncselekmény gyanúja miatti előállítások: 9/9.

Ez az este kirívóan erőszakos volt. Magasra emelkedett a maligánfok, a férfiak nehezen bírtak az erejükkel. Siófokon történt egy kétfős garázdaság a sétányon, valamint egy négyfős a városi kórházban. Zamárdiban is rögzítettünk a rendezvényen egy háromfős csoportos garázdaságot, itt is mind a három személyt előállítottuk. (A harmadik és a negyedik nap volt a legerősebb a területen is, és a Soundon is a rendezvény ideje alatt, a későbbiekben már nem regisztráltunk ilyen magas számokat).

Ötödik nap

Következik az ötödik nap, a Sound záróéjszakája:

- összes esemény/Sound: 38/17;
- összes bűncselekmény/Sound: 32/17.

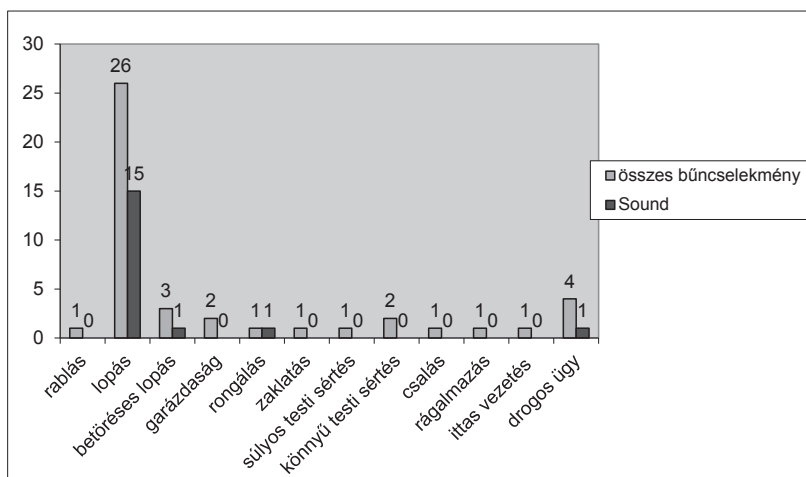

9. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények az ötödik napon

Tehát az összes esemény és az összes bűncselekmény száma egyaránt csökkent, de a Sound valamennyi eseménye bűncselekményhez kapcsolódik. Valamelyest csillapodni látszanak a kedélyek, de azért még mindig igen erős órát zártunk. Továbbra is nagyon sok volt a vagyon elleni bűncselekmény. Valamennyi területen elkövetett betöréses lopás Zamárdiban történt a Soundra látogatók szálláshelyén, a károsultak száma ezúttal is több mint tizenöt volt. Rögzítettünk két gépkocsifeltörést és sok volt az egyszerű lopás is.

Ekkor, az utolsó napon következett be azonban a legtragikusabb esemény, mely a hazai és a nemzetközi sajtóban egyaránt „a belga fiú halálaként” híresült el. A 22 éves belga fiatalember, V. Robin Balatonszabadifürdőn, a szálláshelyükön kábítószer-túladagolásban életét vesztette. A drogot a Sound területén vásárolta. A terjesztőt a Nemzeti Nyomozó Iroda munkatársainak segítségével még aznap éjszaka azonosítottuk és elfogtuk. Az elhunyt szervezetében nyolc különféle drogot azonosított az igazságügyi orvosszakértő!

Az ügy felgöngyölítését két szálon kezdtük meg: egyrészt közigazgatási eljárást folytattunk a belga fiú rendkívüli halálesete ügyében, másrészt büntetőeljárást indítottunk kábítószerrel való visszaélés bűncselekmény ügyében. A rendkívüli haláleset helyszínéről tömeges előállításal 22 főt szállítottunk be a Siófoki Rendőrkapitányságra, ahol helyben hajtottuk végre a mintavételeket, melyek egy kivétellel pozitív eredményt mutattak. A terjesztő személyének elfogását követően az eljárást átvette a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya.

10. ábra: Bűncselekmények megoszlása az ötödik napon

A zárónap intézkedési mutatói:

- elfogás: 2/2, ebből tettenéréssel: 2;
- négy fő csoportos garázdaság miatt Siófokról;
- egy fő kábítószeres miatt a sétányról
- és az említett 22 belga fiatal a Szabadifürdőn bérelt lakhelyükről.

Megterhelő 24 óránk volt, amelyre különösen a belga fiú halála, és annak elképesztő körülményei nyomták rá a bélyeget. Ez az egy ügy kiváló jelzés volt arra vonatkozóan, hogy valami halvány képünk legyen a rendezvényen eluralkodott droghelyzetről.

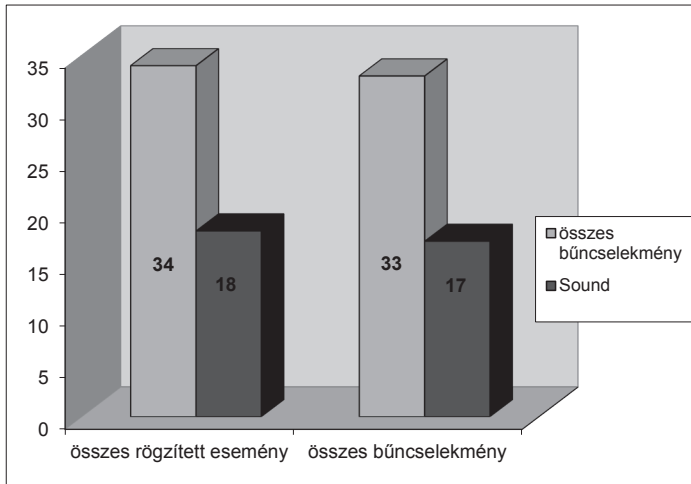
Hatodik nap

A hatodik nap, a záróéjszaka utáni reggel és délelőtt, a távozás ideje:

- összes esemény/Sound: 34/18;
- összes bűncselekmény/Sound: 33/17.

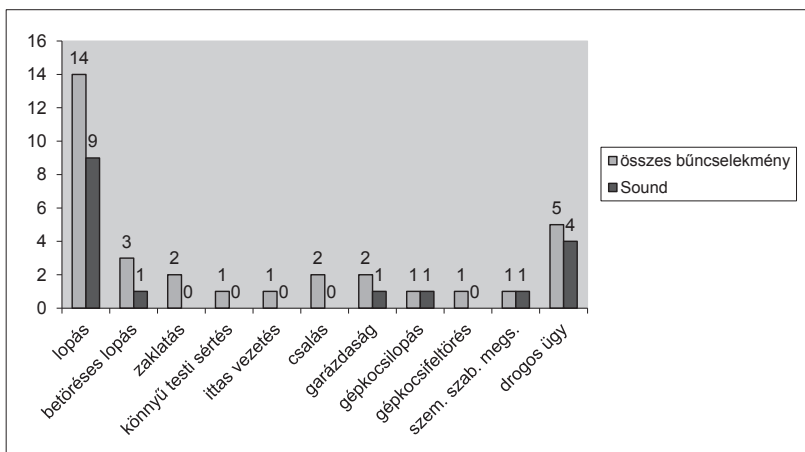

1. kép: Légi felvétel a Balaton Sound fesztiválról

11. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a hatodik napon

Látható, hogy távozás ide vagy oda, bizony még tartotta magát a Sound. A 18 esemény – benne 17 bűnüggyel – nem kevés. Figyelemre méltó az is, hogy a baleset kivételével minden esemény bűncselekményhez kötődik. A két csoportos garázdaság egyikét Siófokon, a Petőfi sétányon, a másikat a Soundon rögzítettük. Az egyetlen kivétel, a személyes szabadság megsértése során egy szolgáltatón kívüli – Budapest IX. kerületi – rendőr került összetűzésbe a Sound biztonsági őreivel. (Ez is roppant tanulságos eset a maga módján.) Továbbra is kiemelkedő a vagyon elleni ügyek, különösen a sima lopások száma, de van dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás is, lásd a betörést és a gépkocsifeltörést. Érezhető az egész Soundon, hogy mindenki fárad, könnyebben szakad a cérna... És persze nem kevés az öt kábítószeres ügy sem, amelyből négyre a rendezvényen derült fény. Nagy igazság, hogy az utolsó koncert záróakkordjával a Soundnak még nincs vége, sokat fordultak a járőkocsik az előállítottakkal.

12. ábra: Bűncselekmények megoszlása a hatodik napon

Az intézkedési mutatók:

- elfogás: 1/0;
- bűncselekménygyanús előállítás: 8/7;
- mintavételre előállítás: 1/0;
- biztonsági intézkedés: 1/1.

Végül pedig feljegyeztem a zárónap utáni napot is, mert ugyan már nem dübörgött a zene, szinte mindenki levonult, de július 16-án, kedden az eseménynapló még mindig rögzített eseményeket a Soundhoz kapcsolódóan, és pedigrig: egy súlyos testi sértést, egy rongálást és három lopást. (Erről értekeztem írásom elején, hogy a zárónapot követően kerül nagyjából minden rögzítésre.) Szólni kell arról a körülményről is, hogy a Balaton Soundon elkövetett deliktumokkal kapcsolatban minden évben még hónapokkal az esemény után is – nem ritkán még decemberben is – érkezik feljelentés. Van, aki akkor veszi észre, hogy a Soundon meglopták vagy elkábították és ezt kihasználva közöskültek vele.

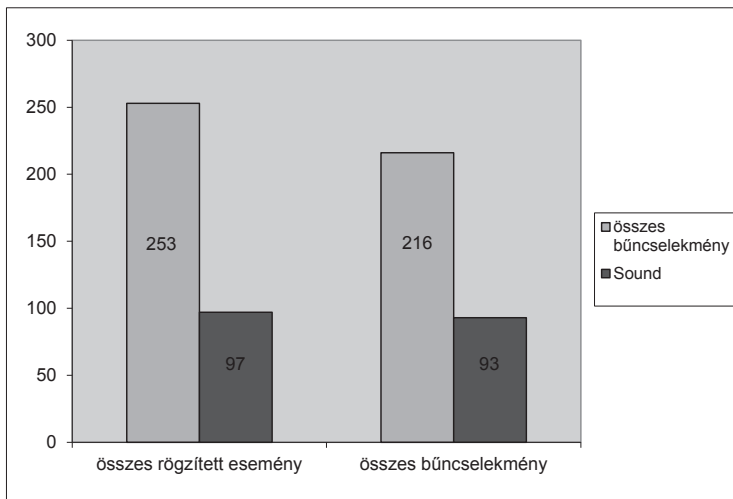
Ehelyütt kell megjegyezni, hogy az itt leírt 93 bűncselekmény számához képest egy héttel a Soundot követően, július 22-én már 159 nyomozáselrendelésnél tartottunk olyan bűncselekmények ügyében, melyeket a Soundon követtek el, azonban a feljelentések nem kis részét (66-ot) más hatóság előtt tették meg, és postai úton küldték el a Siófoki Rendőr-főkapitányságra, és még ez sem volt végleges! (A bűncselekmények részletes megoszlását lásd az 1. táblázatban.)

A kriminalitás dinamikája – 2013

Az első napon, a beköltözés napján felbukkantak a bejutást „biztosító” hamis belépő karszalagokkal elkövetett csalások, továbbá a szálláshelyekre beköltözők értékeire lecsapó betörő tolvajok. Kábítószer biztosan volt a területen, de ügy még nem, azonban a féktelen „jókedv” beindulását jelzi az a cselekmény, amely során öt fő igen részeg fiatal megrongálta, letörte a vasúti átjáró sorompóját, megvalósítva ezzel a közlekedés biztonsága elleni bűncselekményt. A második napon még előfordult hamis karszalag, kevesebb volt a lopás, azonban megtörténtek az első pofozkodások (lásd az egy-egy súlyos és könnyű testi sértést), de kábítószeres ügyet még mindig nem rögzítettünk. A harmadik napon taroltak a vagyon elleni jogsértések (15 lopással és 1 betöréssel), volt rongálás, és feljegyeztük az első drog miatti előállítást is. A negyedik napon is tartotta vezető helyét a vagyon elleni támadás (10 lopással és 6 betöréssel), illetve ellopták az első autót is. Újra volt pofozkodás és dulakodás, valamint kábítószeres bűncselekmény is. Ezen a napon rögzítettünk négy figyelmetlenségből adódó balesetet is a rendezvényen és környékén.

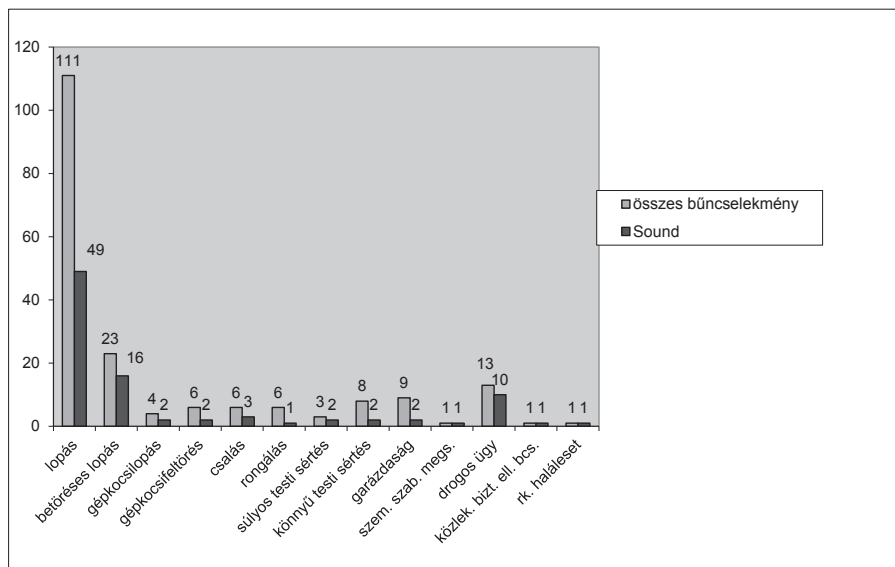
A rendezvény ötödik napján – a zárónapon – továbbra is a vagyon elleni bűnözés uralkodott, ezt jelzi a nyolc lopás, négy betörés és két gépkocsifeltörés is, de volt rongálás is. Ezen a napon – sőt szinte az egész rendezvényt tekintve is – azonban mindent háttérbe szorított a belga fiú kábítószer-használat miatt bekövetkezett rendkívüli halálesete, az ezzel kapcsolatos tömeges előállítás, mintavétel, helyszíni szemle, majd a

gyors nyomozás a Soundon, amely a díler elfogásával lett teljes. A hatodik nap a távozás reggele, délelőttje, amikor továbbra is sok volt a vagyon elleni deliktum (9 lopás, 1 betörés), elloptak egy újabb autót, de emellett – nyilván a zárás okozta frusztráció és a fáradtság okán – akadtak személyi súrlódások is, hiszen csoportos garázdaság és személyes szabadság megsértése is történt. A hetedik napon (amikor már lezárult a Sound), a „maradvány” elvonulásakor még történt három lopás, egy rongálás és egy súlyos testi sértés (legalábbis bejelentették azokat), és ezzel – mondhatni – lecsengett a rendezvény, de ez így nem teljesen igaz, mivel a postai úton utóbb beérkező feljelentések még nem ismertek.

13. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a 2013-as fesztiválon

Összesítve azt állapíthatjuk meg, hogy többségében a vagyon elleni bűncselekmények domináltak, a fesztivál nem volt túl durva a személy elleni erőszakos eseményeket tekintve, és a belga fiú haláláig nem volt kirívó a kábítószeres vonal sem, annak bekövetkezése azután pestiesen szólva bankot robbantott. A Vizsgálati Osztály is készített összegzést jó egy héttel a Sound zárása után. Eszerint a 2013-as Sound időszakában a Siófoki Rendőrkapitányság összesen 37 ügyben 68 gyanúsítást közölt. Ebből 15 ügy kábítószeres, azokban 38 gyanúsítással. Ezekből 12 kábítószerrel való visszaélés volt, 33 gyanúsítással. További két súlyos testi sértő, három garázda és egy tolvaj kapcsán közöltünk még gyanúsítást. Mindösszesen tehát a 2013-as Soundhoz 18 bűnügyben 39 gyanúsított kapcsolódik.

14. ábra: Bűncselekmények megoszlása a 2013-as fesztiválon

A rendezvény biztosításában részt vevő erők – 2013

A Balaton Sound 2013. évi fesztiváljának biztosításába az alábbi szervezeti erőket vonták be:

- Siófoki Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály, Közlekedésrendészeti Osztály, Bűnügyi Osztály, Vizsgálati Osztály, továbbá a Balatonföldvári Rendőrőrs közterületi és bűnügyi állománya,
- Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság MEKTO állománya, a megyéből kijelölt más rendőrkapitányság közterületi rendőrei, a Balatoni Vízügyi Rendőrkapitányság, a Készenléti Rendőrség, továbbá a Nemzeti Nyomozó Iroda bűnügyi állománya.

Partnereink voltak a főszervező által szerződötetett Valton és In-Kal Security szolgálatok szakemberei. A hat nap során összesen nyolc parancsnok irányítása mellett 205 fő rendészeti és 12 fő bűnügyi rendőr hajtotta végre, megfelelő váltásban, a rendezvény biztosítását, természetesen a kellő mennyiségű melléjük rendelt gépkocsi-, informatikai és híradástechnikai eszközparkkal felszerelve. Mindennap segítette a munkát egy-két fő közterület-felügyelő és négy-hat fő polgárőr is. A biztosításban részt vevő erőket a korábbi évek tapasztalatai alapján, helyesen, a kriminális események felfutásához sikerült igazítani.

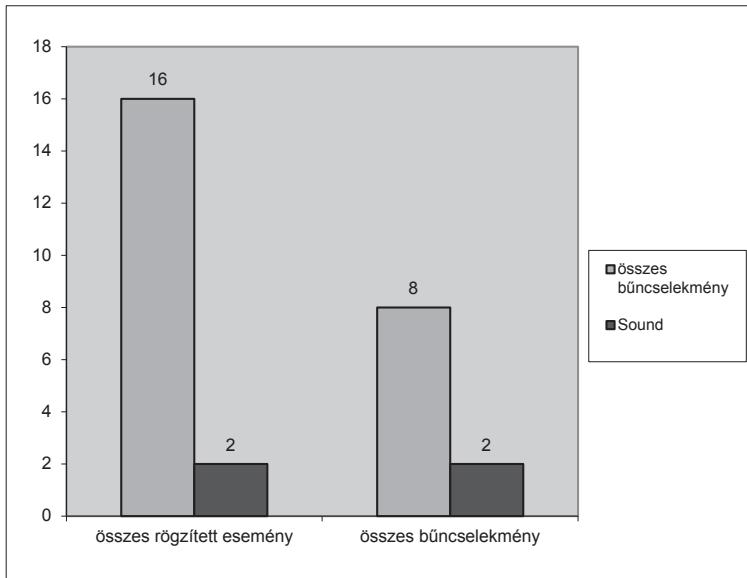
A 2014-es Sound történései

Ebben az évben a Sound Fesztivált a 2014. július 9-e, szerda délután (a beköltözés napja) és július 14-e, hétfő délelőtt (a kiköltözés napja) közötti időszakban bonyolították le.

Első nap

Az első nap, a beköltözés napjának, illetve éjszakájának történései:

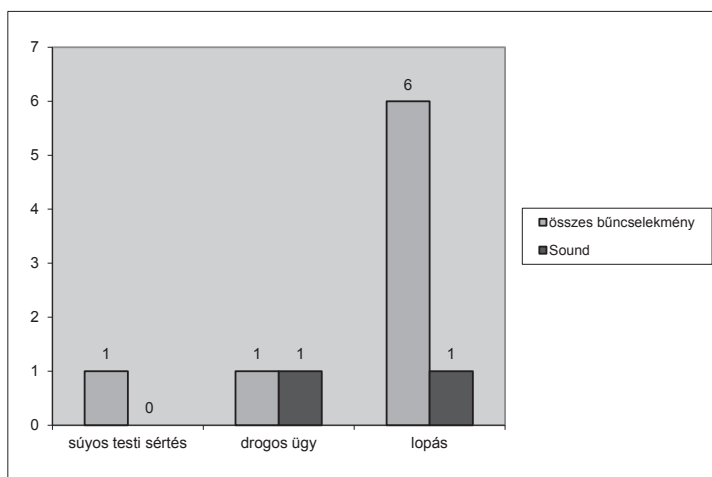
- összes esemény/Sound: 16/2;
- összes bűncselekmény/Sound: 8/2.

15. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények az első napon

Intézkedési mutatók:

- elfogás: 4/0 (egyik sem a Soundon történt, viszont mind a négy tettenéréssel realizálódott);
- bűncselekmény gyanúja miatti előállítás: 2/1;
- mintavétel miatti előállítás: 3/3.

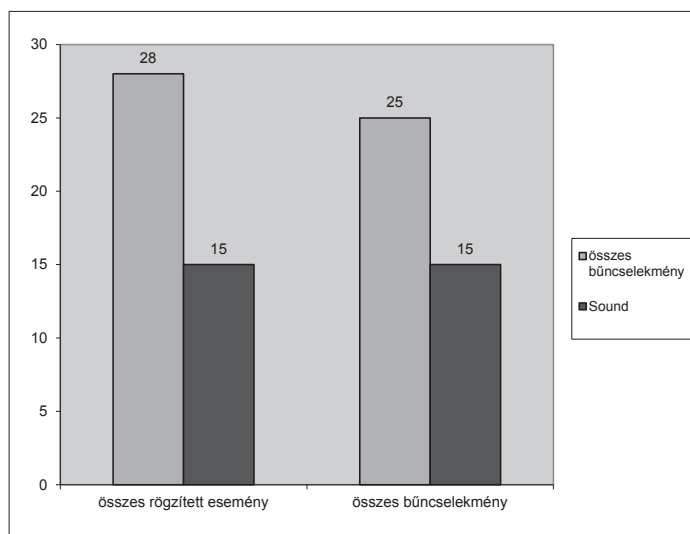
16. ábra: Bűncselekmények megoszlása az első napon

Rablás, kifosztás, betörés nem történt. Ez tehát „szerény” nap volt, különösen örvedetes a vagyon elleni bűncselekmények elmaradása. Az események még döntően nem a Soundhoz kötődtek, kivéve az egyetlen előállított tolvajt, ugyanakkor ezúttal a beköltözés éjszakáján beköszöntött az első kábítószeres ügy a maga három gyanúsítottjával.

Második nap

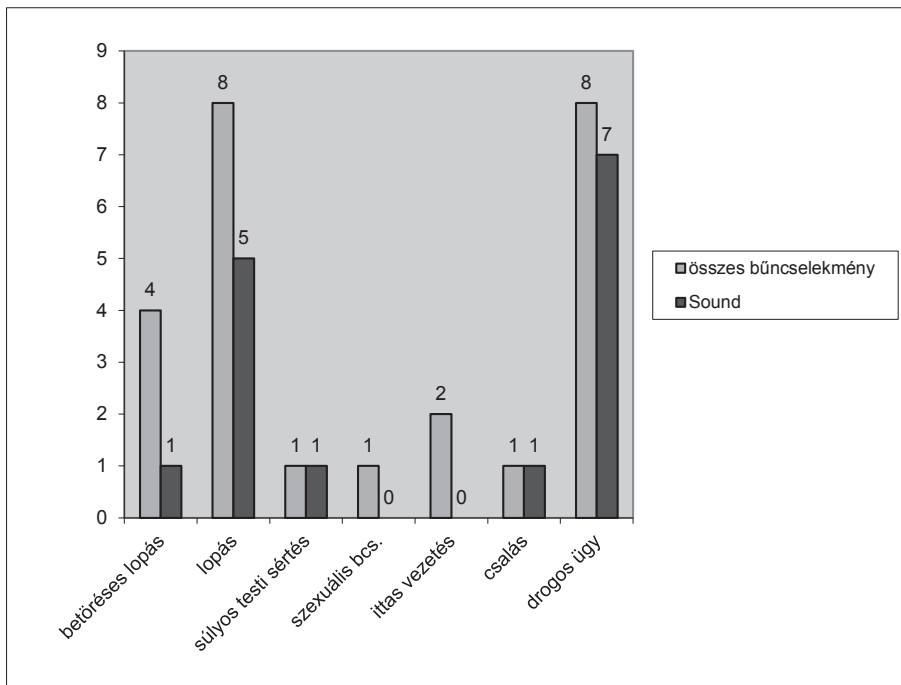
A második nap mérlege:

- összes esemény/Sound: 28/15;
- összes bűncselekmény/Sound: 25/15.

17. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a második napon

Az eseményeknek több mint a fele már a Soundhoz köthető, és a bűncselekmények több mint fele is itt történt, tehát felpörögtek az események. Megjelent az első hamis belépő karszalagra elkövetett csalás, az első betörés, az első pofonok is elcsattantak, történt öt lopás, és sokan nyúltak a droghoz is, a jegyzett nyolc ügyben kilenc gyanúsított, ezen belül a Soundon hét ügyben nyolc gyanúsított volt.

18. ábra: Bűncselekmények megoszlása a második napon

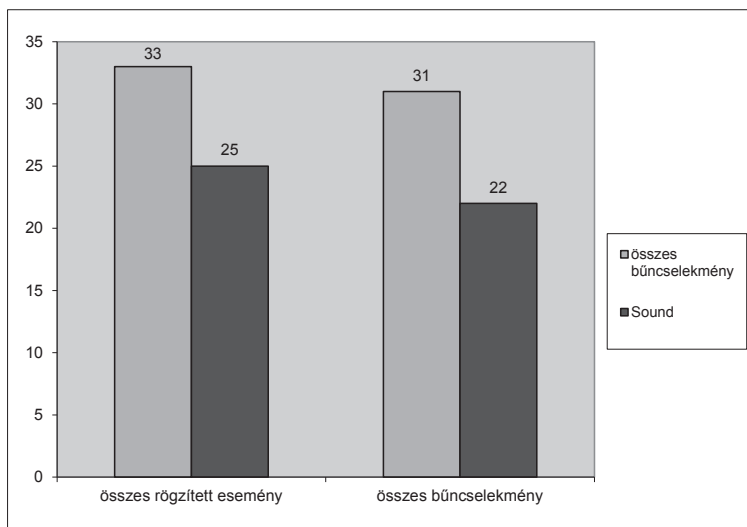
Intézkedések:

- elfogások: 4/0 (ebből négy tettenérés);
- előállítás: 7 (ebből bűncselekménygyanús: 4, mintavételre: 3);
- biztonsági intézkedés egyetlen volt, nem a fesztivál területén.

Harmadik nap

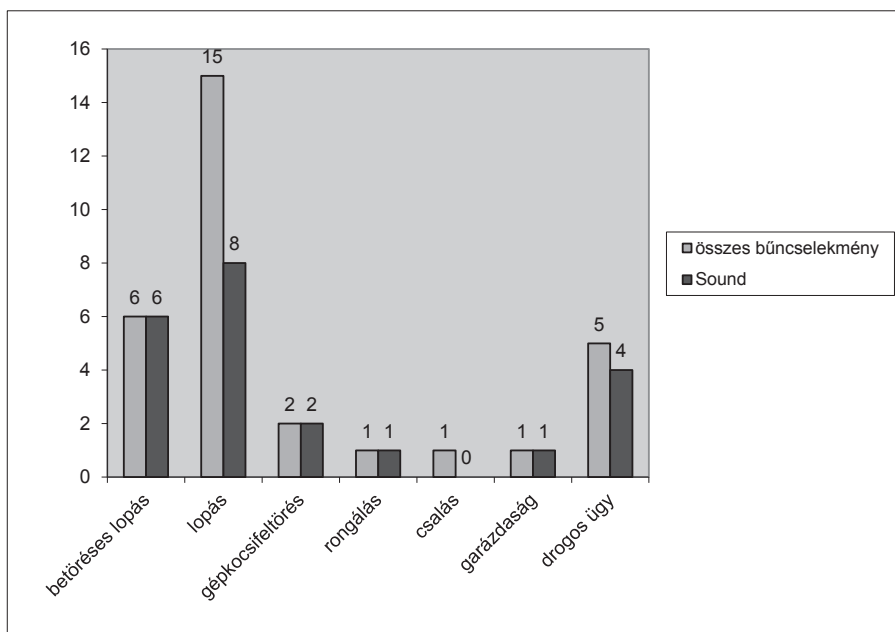
A harmadik nap:

- összes esemény/Sound: 33/25;
- összes bűncselekmény/Sound: 31/22.

19. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a harmadik napon

Az összes esemény háromnegyed része a Soundon következett be, és a területen regisztrált 31 bűncselekményből itt követtek el 22-t. Ez erős nap! Mindenképpen kiemelendő, hogy az öt drogos ügyből négyet a Soundon rögzítettek, négy gyanúsítottal. Nagyon megugrott a vagyon elleni bűncselekmények mutatója, volt garázdálkodás is, és a fiatalok körében gyakori a kábítószer-használat.

20. ábra: Bűncselekmények megoszlása a harmadik napon

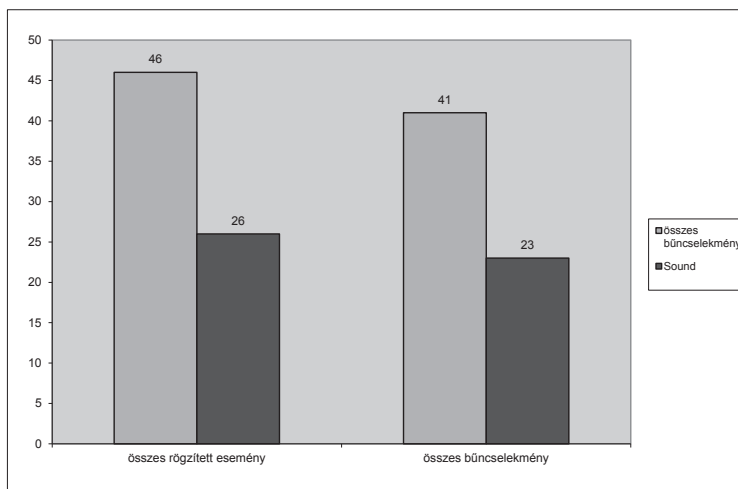
Intézkedési mutatók:

- elfogás: 3 (ebből tettenérés: 3 – valamennyi a Soundon);
- előállítás: 4 (ebből bűncselekménygyanúval: 4, mintavételre: 1);
- biztonsági intézkedés: 2 (mindkettő a Soundon).

Negyedik nap

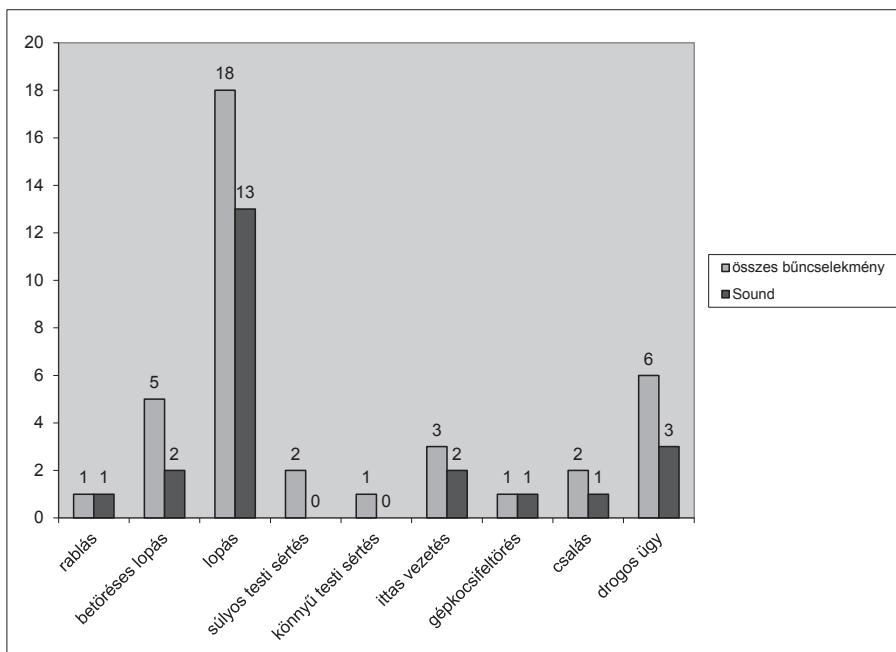
A negyedik napon magas szinten maradnak a kriminális mutatók:

- összes esemény/Sound: 46/26;
- összes bűncselekmény/Sound: 41/23.

21. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a negyedik napon

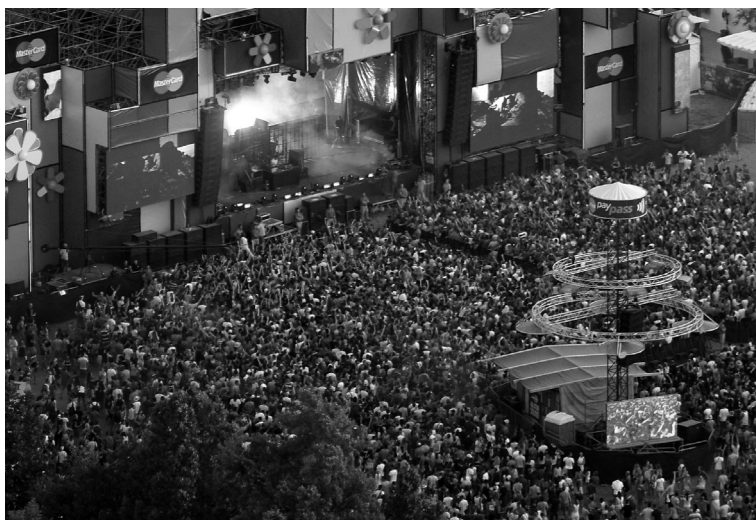
Az események több mint fele, a bűnügyek több mint kétharmada a Soundon tapasztalható. Sajnos bekövetkezik az első – és szerencsére az egyetlen – rablás is a Harcsa utcában. A kábítószeres bűnügyek fele a Balaton Soundon – három ügy három fővel – valósult meg. Jegyeztünk még két prostitúciós ügyet is, azokat távol a Soundtól, Gamá-szapusztá mellett. Továbbra is magas maradt a vagyon elleni bűncselekmények száma, újra előfordult hamis karszalagra elkövetett csalás is, magas volt a drogos fertőzöttség, és találtunk a Sound területén két ittas vezetőt.

22. ábra: Bűncselekmények megoszlása a negyedik napon

Az intézkedések:

- elfogások: 3 (melyből tettenérés: 3);
- előállítás: 14 (nem mind a fesztiválon, s ebből bűnügyi: 8, mintavételes: 4, egyéb: 2);
- végül biztonsági intézkedés: 3/1.

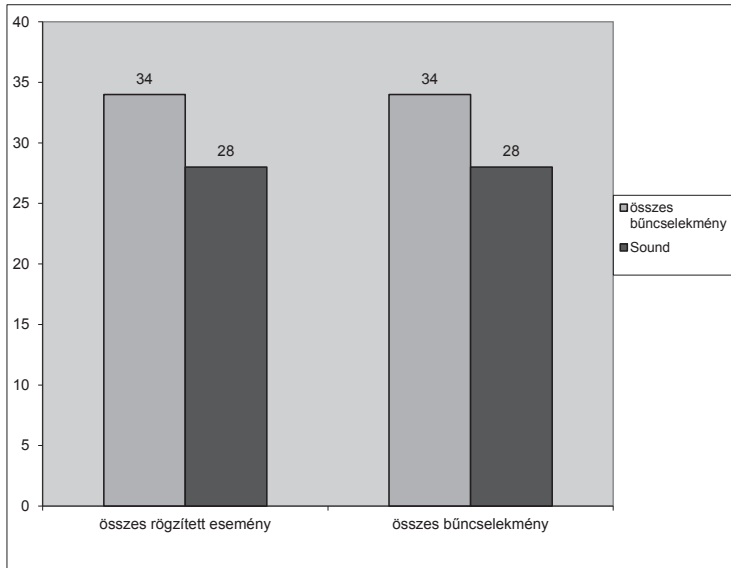

2. kép: A színpad előtt összegyűlt tömeg

Ötödik nap

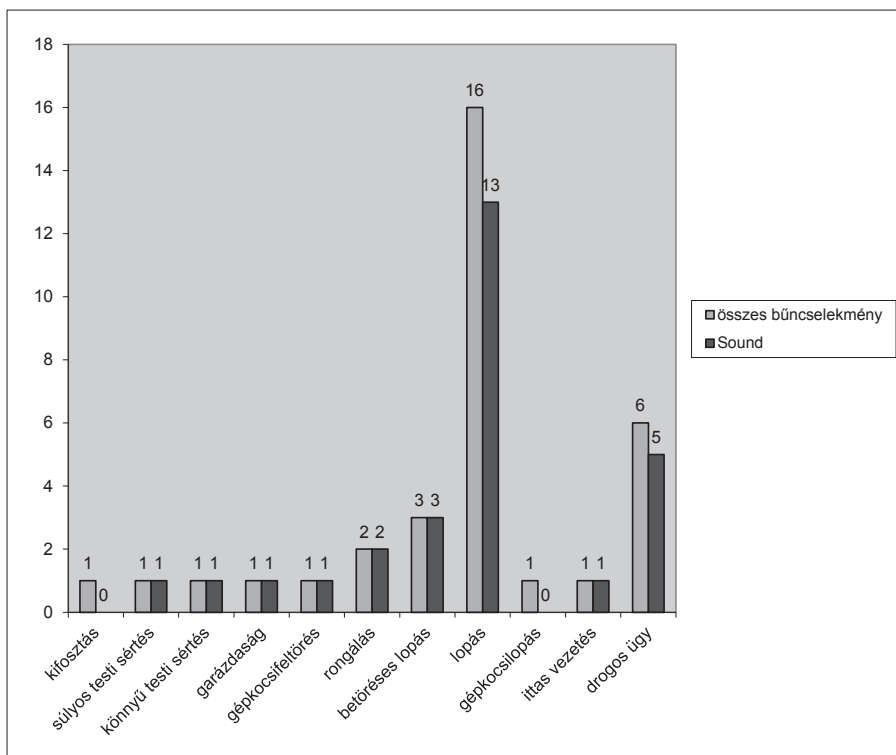
Következzen a rendezvény zárónapja, az ötödik nap:

- összes esemény/Sound: 34/28;
- összes bűncselekmény/Sound: 34/28.

23. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények az ötödik napon

Látható, hogy valamennyi esemény bűncselekményhez kapcsolódik mind a Soundon, mind azon kívül, és az is szembetűnő, hogy azok háromnegyede a fesztiválhoz köthető. Megint csak ki kell emelni, hogy az összes drogos ügyből – összesen hat ügy hat fővel – a Balaton Sound produkált öt ügyet öt fővel. Összességében kirívóan erőszakos, durva, féktelen napja volt a fesztiválnak, miközben a vagyon elleni bűncselekmények száma sem csökkent. Ugyancsak magas a kábítószeres ügyek és azok gyanúsítottjainak száma. És ahogyan tavaly is a zárónappal következett be a tragédia a belga fiú kábítószer-túladagolásos halálával, úgy ebben az évben is a zárónap másnapja, azaz a hétfő hajnal hozta meg a tragikus eseményt: a zamárdi vasútállomáson egy 16 éves fiú, L. B. – alkohol vagy más szer hatása alatt – a Székesfehérvár irányába tartó, már haladó vonatra akart felszállni, felugrani, de a gördülő szerelvény alá esett. Elvesztette két lábát, összeomlott egyik tüdeje, nyílt koponyasérülést és agyi károsodást szenvedett.

24. ábra: Bűncselekmények megoszlása az ötödik napon

Intézkedési mutatók:

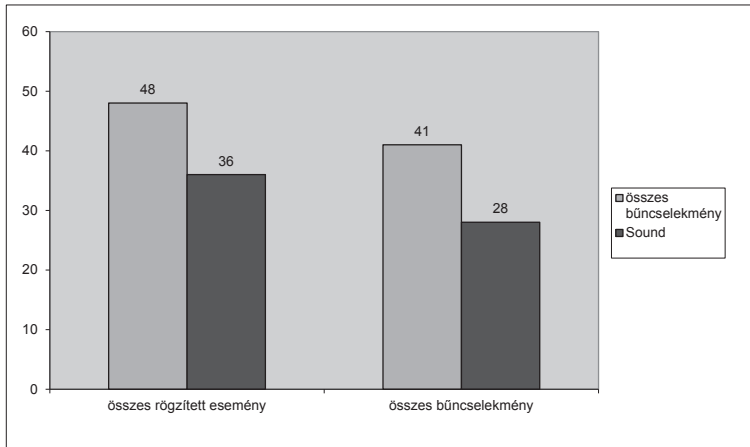
- elfogások: 6 (tettenéréssel: 6, mindegyik a Soundon);
- előállítások: 9 (ebből bűncselekmény gyanúja miatt: 1, mintavételre: 7, egyéb: 1);
- biztonsági intézkedés: 1.

Hatodik nap

És szinte hihetetlen, de a zárónapot követően – a hatodik napon –, azaz hétfőről keddre virradóra, amikor már a közelben sincs a Sound, az alábbiakat rögzíthettük:

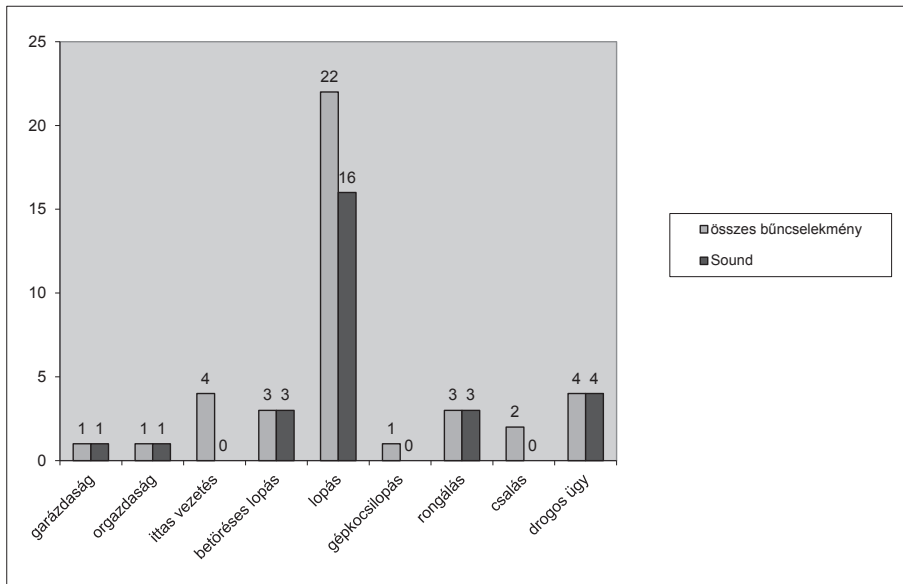
összes esemény/Sound: 48/36;

összes bűncselekmény/Sound: 42/29.

25. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a hatodik napon

Mint kiderült, ezen események a záróéjszakán történtek, azonban csak a keddi napi jelentésre váltak ellenőrzött eseményekké, ezért ekkor jelentkeztek a rendszerben. A mellékletben szereplő számok így is megdöbbentőek! Látható, hogy magasan kiemelkedik a vagyon elleni bűncselekmények száma, akár csak a kábítószerrel kapcsolatos deliktumoké. A három rongálásból kiemelkedik az a motiválatlan, vandál pusztítás, amelyet tizenkét, egyébként kiemelkedően jómódban élő fiatal követett el a Sound idejére Zamárdiban kibérelt házban. Ezen ügyben tömeges előállítással szállítottuk be a résztvevőket, majd tisztáztuk, hogy ki milyen tettesi vagy részesi magatartásért felel.

26. ábra: Bűncselekmények megoszlása a hatodik napon

Intézkedési mutatók:

- elfogás: 10 (tettenéréssel: 9, valamennyi a Soundon);
- előállítás: 4 (bűncselekmény miatt: 1, mintavételre: 2, egyéb: 1).

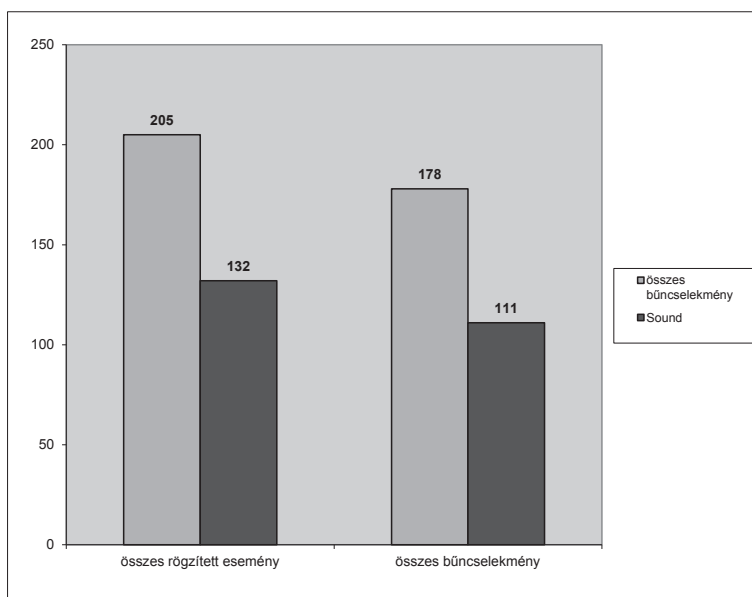
Ekkor volt az egyetlen idegenrendészeti intézkedésünk is.

2014-es Sound bűnügyi helyzetének dinamikája

Összegezve a 2014. évi hat nap számadatait:

- összes esemény/Sound: 205/132;
- összes bűncselekmény/Sound: 178/111.

Fontos hangsúlyozni, hogy a jelzett 111-es bűncselekményszámhoz képest egy héttel később, július 22-én már 93-mal több, 204 nyomozáselrendelésnél tartottunk azon bűnügyekben, amelyeket a Soundon követtek el (csak a feljelentés később jutott el hatóságunkhoz). Gondoljuk csak meg: öt nap bűnügyi termése 204 nyomozáselrendelés! Magyarországon van olyan kapitányság, ahol ez két, esetleg három hónap alatt gyűlik össze. (Az 1. táblázatban látható a fesztivál teljes termése bűncselekmény szerinti bontásban.)

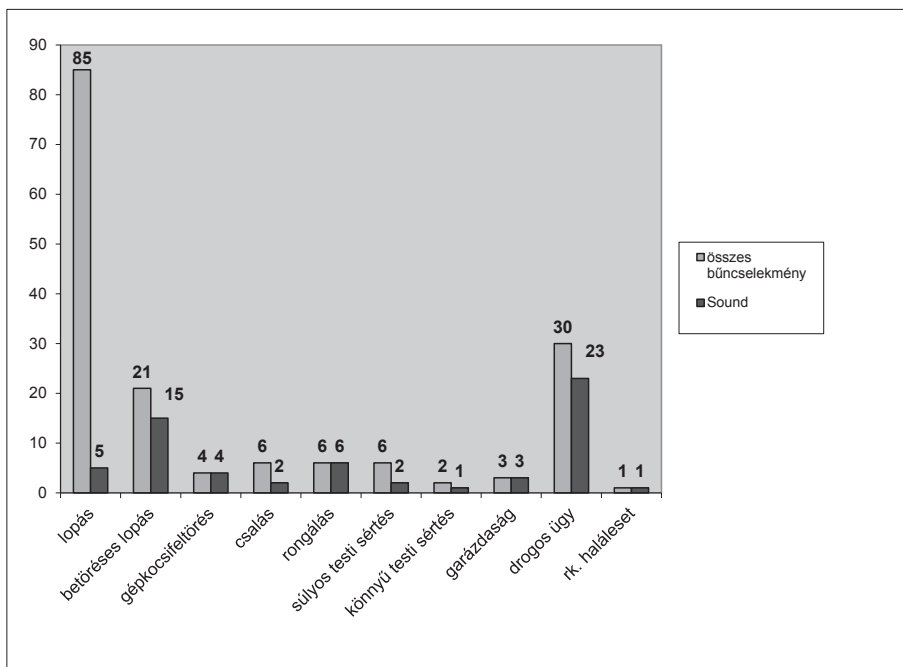
27. ábra: Összes bűncselekmény/Soundon elkövetett bűncselekmények a 2014-es fesztiválon

A beköltözés napja semmi különösét nem tartogatott, volt egy lopásunk és egy drogos ügy, igaz, abban három fő gyanúsítottal. Az esemény- és a bűncselekményszámot tekintve egészen könnyű napnak volt mondható. A második napon aztán felgyorsult

minden: megjelent az első betöréses lopás, az első hamis karszalagos csalás, megvolt az első személy elleni erőszakos bűncselekmény, rögtön súlyos testi sértés minőségében, feljegyeztünk továbbá hét kábítószeres ügyet nyolc gyanúsítottal. Ez igen kiugró eset, és előrevetítette, hogy drogan erősen terhelt lesz a rendezvény.

A harmadik nap nagyon felfutottak a vagyon elleni ügyek: nyolc lopás mellett hat betöréses lopás, két gépkocsifeltörés, továbbá egy rongálás és egy garázdaság történt, és persze négy drogos ügy (négy fővel). A negyedik napon tovább romlott a bűnügyi helyzet, mivel sajnos megtörtént a rablás bűntette, volt két betörés, mellette tizenhárom lopás, egy gépkocsifeltörés, egy hamis jegyes csalás, két ittas vezetés és három drogos ügy (három drogossal).

Az ötödik nap, a zárónap, mondhatni, horrorisztikusra sikerült. Három betörés mellett újra tizenhárom lopás, egy súlyos testi sértés, egy garázdaság, egy könnyű testi sértés, két rongálás, egy autófeltörés, valamint öt drogos személy előállítás, azaz öt kábítószerrel való visszaéléses bűnügy. Az ötödik nap másnapján, hajnalban következett be a szinte „menetrendszerű” tragédia, a Zamárdi vasútállomáson a 16 éves fiú balesetével. És amikor a Sound már a közelben sincs, a távozás napja után is még „ipari” mennyiségű bűncselekményt rögzítettünk: egy garázdaság, három betöréses lopás, tizenhat lopás, három rongálás, egy orgazdaság és négy drogos ügy öt fővel. A rongálások közül kiemelkedik a leírt motiválatlan pusztítás az egyik bérelt szálláshelyen, amely a tömeges előállításához vezetett.

28. ábra: Bűncselekmények megoszlása a 2014-es fesztiválon

Mindenképpen megállapíthatjuk, hogy mind kábítószer-fogyasztásban, -terjesztésben, mind vagyon elleni bűncselekményekben „gazdag” és emellett még kirívóan erőszakos, durva is volt a fesztivál. Pár nap késéssel, letisztázva az eseményeket és az azokból elrendelt ügyeket, idén is végrehajtottuk a Vizsgálati Osztállyal a gyanúsítások összegzését és elemzését. Ennek alapján a Siófoki Rendőrkapitányságon a Sound időszakában 36 ügyben hallgattunk ki összesen 47 gyanúsítottat, amelyből 27 kábítószeres ügy volt 30 fő gyanúsítottal, ennek nagy részét a Soundon követték el (22 ügy 24 személlyel). Itt meg kell említeni, hogy a felderítés és bizonyítás szép eredményeket produkált, mert négy esetben nem egyszerű fogyasztás volt a minősítés, hanem a lefoglalt kábítószer mennyisége és a vallomások alapján négy személyt terjesztéssel tudtunk meggyanúsítani. Másként fogalmazva: a Sound öt napjából négyen sikerült dílert is felderíteni és elfogni. A további gyanúsítások megoszlása: két rongálás, két lopás, két súlyos testi sértés, két garázdaság, egy szeméremszétség, s mindebből a Soundhoz köthető a két rongálás, a két lopás és a két garázdaság. Összességében tehát a 36 gyanúsításból 28 a Sound fesztiválon elkövetett bűncselekményhez kapcsolódik.

2014-ben a helyszín biztosításába bevont erők

A fesztivál biztosításában ezúttal is részt vettek a Siófoki Rendőrkapitányság Közrendvédelmi, Közlekedésrendészeti, Bűnügyi Osztályának munkatársai, a Balatonföldvári Rendőrőrs közterületi és bűnügyi, a balatoni vízi rendészet állománya, a Budapesti Rendőr-főkapitányság Informatikai Osztálya a kamerás autóbusszal, a BRFK Zseblópai Alosztálya, valamint a Készenléti Rendőrség beosztottai.

Ebben az évben hat parancsnok vezetése mellett 294 rendészeti és 13 bűnügyi munkatárs biztosította a Soundot és környezetét. Partnereink voltak most is a polgárőrök és a Valton Security, a fesztivál közvetlen területén pedig az In-Kal Security személyzete. Mindkét biztonsági cég emberei igen nagy felkészültséggel kezelik a kialakuló helyzeteket. Ugyancsak minden nap számíthattunk 1-2 fő közterület-felügyelő és 4-6 fő polgárőr munkájára a nap 24 órájában.

Itt most nem részletezem a tavalyihoz hasonlóan napi bontásban az erőket, de látható, hogy kettővel kevesebb parancsnokot jelöltek ki, mindössze eggyel több a bűnügyi, azonban megjelenik a munkánkat támogató kamerás megfigyelő központ, melyet a rendezvény főbejárata előtt állítottunk üzembe. Kimutatható, hogy 89-cel több rendész szolgált napi váltásban, igen jelentős többleterőt képviselve.

A 12/24–12/48-as váltásos rendszert alapul véve és a hat napot szűkre szabva, négy váltást kialakítva: szolgálatonként 22 egyenruhás rendőrrel több a tavalyinál. Az, hogy a váltások „szűkre szabása” mit jelent túlszolgálat elrendelésében, külön kérdés, azonban az ORFK és a Somogy megyei RFK biztosította a keletkező túlórák pénzbeli megváltásának lehetőségét.

A Sound két évének együttes értékelése

A két (2013. és 2014. évi) rendezvény történéseit elemezve megállapítható, hogy a fesztivál területén rendészetileg a legnagyobb kihívást a hatalmas embertömeg, a több mint 50 ezer fő biztonságos kezelése és a közlekedés biztonságának szavatolása jelenti, míg bűnügyileg a vagyon elleni támadások megelőzése és/vagy felderítése, továbbá a kábítószeres bűncselekmények kezelése, lehetőség szerint a dílerek kiszűrésével és elfogásával.

Nyugodtan kijelenthető, hogy ezek a feladatok kizárólag a helyi rendészet erőivel – legalábbis jelen feltételrendszer közepette – megoldhatatlanok. Nemzetközi összehasonlítással kiegészülő alaposabb vizsgálatot érdemelne már az is, hogy a kiválasztott és évek óta igénybe vett terület, helyszín a legalkalmasabb-e ilyen nagyságrendű rendezvény befogadására, különösen annak tükrében, hogy a 2600 fős lélekszámú Zamárdi településen a nyári szezonban már eleve mintegy 15 ezren nyaralnak. Ezenfelül a rendezvény idejére beköltözik több mint 50 ezer ember (ez megközelítőleg Dunaújváros vagy Eger lélekszámának felel meg). Más összehasonlításban az is érdekes, hogy Európa-szerte rendeznek 1-2 estés „megakoncerteket”, „gigafesztiválokat” több százezer néző részére. Ehhez képest a Sound 5-6 napig dübörög. A szervezők által közölt vendéglétszám az eladott jegyek alapján 2013-ban 127 ezer, 2014-ben pedig már 145 ezer volt. A rendezvény Zamárdi település legnagyobb nyílt szabadstrand-fővenyes részén, 25 hektáron, azaz 250 ezer négyzetméteren, másként mondva 50 futballpálya nagyságú területen kap helyet.

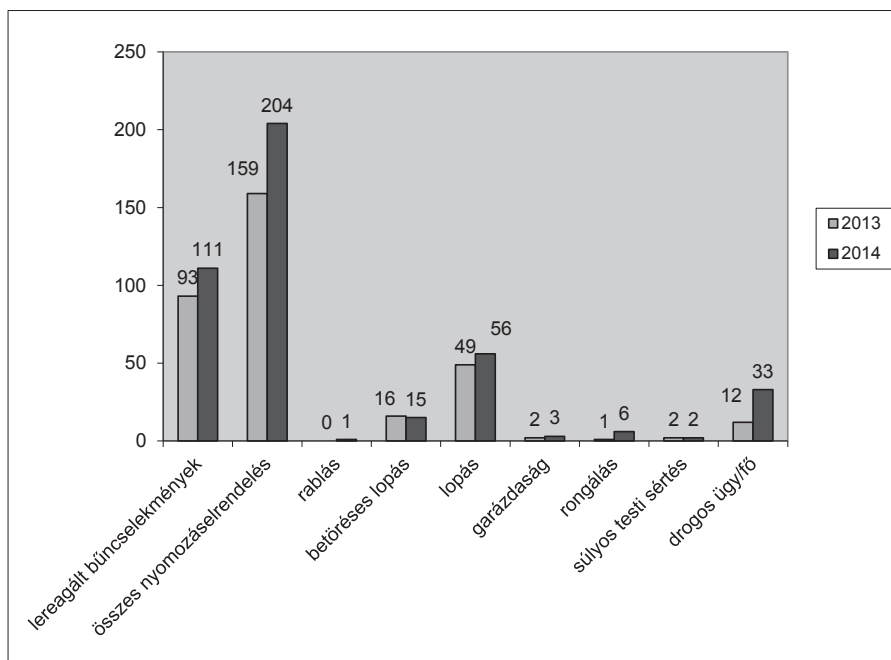
1. táblázat: A 2013. és 2014. évi fesztivál bűncselekményeinek összehasonlítása

	2013	2014
lereagált bűncselekmények	93	111
összes nyomozáselrendelés	159	204
rablás	0	1
betöréses lopás	16	15
lopás	49	56
garázdaság	2	3
rongálás	1	6
súlyos testi sértés	2	2
drogos ügy/fő	12	33

A történelmi érdekesség kedvéért: a híres és fogalomná vált woodstocki zenei fesztivált 1969. augusztus 16–18-án rendezték meg a New York állambeli Sullivan megyében, Bethel város mellett egy bő 600 holdas (kb. 2,4 négyzetkilométeres) farmon, azaz kieső mezőgazdasági területen. Kevesen tudják, hogy eredetileg Wallkill város adott volna otthont a rendezvénynek, de a már kiadott rendezési engedélyt – meglepetten a várható hatalmas tömegtől – a város vezetése visszavonta. A művészeti és zenei vásárként beharangozott fesztivál jelmondata: „Három nap a béke és a zene jegyében” volt, s 32 előadó és zenekar lépett fel péntektől vasárnapig, összesen mintegy félmillió néző előtt.

A kivезényelt közel ezer fős rendőri egység is megdöbbsent a tömegek nagyságán, azonnal több száz fős erősítést kaptak a nemzeti gárdától, de legnagyobb meglepetésükre egyetlen rendbontást vagy bűncselekményt sem kellett kezelniük, köszönhetően talán annak is, hogy a fesztivál idején és területén engedélyezték a könnyű drogok megvételét és fogyasztását. Természetesen nem propagálom a drogok liberalizálását, én magam a zéró tolerancia híve vagyok, már csak fiataljaink egészsége miatt is. A történelmi hűség kedvéért meg kell említeni továbbá, hogy a fesztivál idején – területén – bekövetkezett két túladagolós haláleset, és született egy gyermek.

A hazai számadatokra visszatérve teljesen nyilvánvaló, hogy a 2013-as Balaton Sound kriminalitása gyengébb, a rendészet szempontjából kedvezőbb, míg a 2014-es kifejezetten terheltebb, erőszakosabb, durvább volt, több volt a drogos, és ezért valószínűleg a személy elleni erőszakos bűncselekmény is, és persze magasabb volt a vagyon elleni deliktumok száma annak ellenére, hogy a biztosításban majd egy századdal több rendőr vett részt.

29. ábra: A 2013. és 2014. évi fesztivál bűncselekményeinek összehasonlítása

Ha áttekintjük a két év adatait összehasonlító 1. táblázatot és a 29. ábrát, sok érdekes összefüggést fedezhetünk fel, és ezeknek bizonyára sok összetevője van. Például elképzelhető, hogy az emberek feszültebbek, jobban vágnak a kikapcsolódásra, amely könnyen csap át féktelen tobzódásba, motiválatlan, érthetetlen erőszakos magatartásba. Az oldódás gyorsítása érdekében hamarabb nyúlnak az alkoholhoz, és egyre kevésbé ismert összetételű szerekhez. A mások vagyona, értékei ellen intézett támadások számának emelkedését magyarázhatja, hogy a rendezvényre látogatók talán szegényebbek, soványabbak a pénztárcák, hamarabb kifogynak a készleteik, tartalékaik és ilyen módon igyekeznek pótolni az anyagiakat. Sok függhet attól, hogy az idelátogatók milyen szándékkal, hozzáállással, hevülettel érkeznek. Gazdaságilag, szociológiailag és még több oldalról sokféle ok-okozati összefüggést lehetne feltárni, mely nem tárgya és nem célja ennek az elemzésnek.

A két év fesztiváljának összehasonlítása a puszta számadatok alapján nem okvetlenül prognosztizálja azt, hogy a 2015-ös Balaton Sound még durvább és terheltebb lesz, nekünk azonban erre célszerű készülni. Kedvező gazdasági körülmények alakulása esetén a fesztivál hangulata is békésebb, nyugodtabb fordulatot vehet, de ez sincs feltétlenül így kódolva.

Nehéz szakmai kérdés, és sokat lehet azon vitatkozni, hogy mekkora az optimális erő, rendőri létszám, amely egy ekkora rendezvényhez hozzárendelendő. Biztos vagyok abban, hogy a helyszíni biztosítás parancsnokai mindkét évben szakszerűen és célszerűen osztották be, használták és mozgatták a rendelkezésükre álló erőket, eszközöket, a 2014-es év a több rendőr ellenére mégis kedvezőtlenebb bűnügyi statisztikát hozott.

A szakszerűsége garancia, hogy ugyanazon parancsnoki gárda látta el a feladatokat, több év Sound-biztosítással a háta mögött, és nyilván az előző év óta nem felejtették el a rendészet területén szerzett tudásukat. Mindenesetre kijelenthetem, hogy a jelenlegi rendezői, rendőri létszámon még emelni kell, mind a rendészeti, mind a bűnügyi és a civil biztosítókat tekintve, feltéve, hogy a rendezvény jövőre sem lesz kisebb, sőt növekedése várható. Erre utal az, hogy idén új, nagyobb befogadóképességű kempinget alakítottak ki. Ötvenezer főnyi, egy időben, egy helyen szórakozó, „aktívan jókedvű” embertömeg esetén az ötszáz fős rendőri biztosítás még mindig csupán azt jelentené, hogy száz látogatóra jut egy rendőr, azaz a tömeg-rendőr arány még mindig csak 1 százalékot tenne ki. Ez álláspontom szerint kevés.

Gondoljunk csak arra, hogy a 22 ezer néző előtt lebonyolított 2014-es Újpest–Diósgyőr magyar kupadöntő labdarúgó-mérkőzést a Puskás Ferenc Stadionban és környezetében – összesen mintegy 12 órában – több mint ezer rendőr és civil biztonsági személy biztosította (tömeg-rendész arány kb. 4 százalék). Tisztában vagyok azzal, hogy ez a közönség más összetételű, de ugyanúgy „aktívan jókedvű”, mint a mi közönségünk.

A Balaton Sound fesztivál mind a hat napján szembe kell néznünk egy, az Újpest–Diósgyőr kupadöntő mérkőzést több mint duplájával meghaladó nagyságrendű rendészeti kihívással. Nem volna haszontalan elvégezni valamennyi nagy hazai – így a soproni VOLT, a budapesti SZIGET, a miskolci EFOTT és az ozorai – fesztivál hasonló elemzését, és összevetni azokat a hasonló nagyságrendű brit, holland, német és tengeren túli rendezvényekkel.

Tisztában vagyok azzal, hogy a biztosítások sokba kerülnek, a költségvetés terhére, ezért szükséges a rendelkezésre álló összeggel felelősen bánni. Mi is így járunk el, azonban az ilyen nagyságrendű biztosítások sehol a világon nem olcsók. Egy külön dolgozat, elemzés tárgya lehetne, hogy évről évre mennyibe kerül a rendezvény biztosítása a túlszolgálatokkal együtt a rendőrségnek, azaz az adófizető állampolgároktól beszedett adóforintokból mennyit áldozunk e célra, a költségvetés terhére. Nyilván könnyű hozzáférni ehhez az adathalmazhoz, mivel minden nagy rendezvényhez tartózoan a Robotsaru rendszerben rögzíteni és vezetni kell a túlszolgálatokat különféle bontásban.

Talán részmegoldás lehet, hogy megfelelő törvénnyel, kormányrendelettel, normákkal kötelezni kell a rendezőket, hogy a jelenlegiekhez képest milyen nagyságrendű rendezvényhez mekkora összeggel kötelesek hozzájárulni a rendfenntartás, az egészségügyi ellátás, a személyszállítás, a helyreállítás, a köztisztaság stb. költségeihez. Valószínűleg a leggyorsabb megoldás a jelenleg is élő 23/2011-es (III. 08.) „West Balán-eset” által megszületett kormányrendelet kiegészítése, aktualizálása.

Nagyobb segítséget kérünk a civil szervezés oldaláról

Több polgárőrt, önkormányzati közterület- és más felügyelőt, több önkéntest lehetne és kellene mozgósítani. A vagyoni elleni bűncselekmények helyszíni adatait kiszűrve megállapítható, hogy a Sound lezárt rendezvényterületének közvetlen környezetében, Zamárdi településen az alábbi utcákban követték el a rablást és más erőszakos személy elleni bűncselekményeket, továbbá a betöréses lopásokat és a sima lopások egy részét: Kiss Ernő utca, Panoráma utca, Csokonai utca, Nagyvárad utca, Munkácsi utca, Zöldfa utca, Harcsa utca, Rózsa utca és a Szent István út. Ez egy nagyon könnyen behatárolható, nagyrészt négyzethalás elrendezésű, áttekinthető része Zamárdinak. Ugyanakkor az is tény, hogy a nevesített utcák közvilágítása gyenge, este és éjjel kifejezetten sötétek, beláthatatlanok az utcák, ahol 20–30 méter távolságról nem lehet látni egy ház bejárati részét, és mivel a párhuzamosan futó utca is kivilágítatlan, így a házak hátsó traktusát, teraszát is észrevétlenül közelítheti meg a betörni, besurranni szándékozó elkövető. Továbbá rögzíthetjük, hogy a nevesített területen egyik utcában sincsenek felszerelve, kihelyezve térfigyelő kamerák.

A széles körben propagált és legkézenfekvőbb szituatív bűnmegelőzés egyetlen esz-közével sem él a civil társadalom, a rendezvény által érintett önkormányzatok közö-sége. Úgy gondolom, hogy a fesztiválok bevételeiből érdemes lenne ezen eszközökre, technikákra visszaforgatni egy részt, tehát a biztonság növelése érdekében több befek-tetés várható el a civil szférától. (Persze van jó példa is, mert ezt megtették Balatonvi-lágoson mindjárt az első B.my.Lake fesztivál után.)

Ezzel együtt nekünk is át kell gondolnunk, hogy a rendezvény biztosítása mellett, azzal egyidejűleg, annak lakó- és pihenőövezetében is növelni kell a rendőri jelenlétet, mind az egyenruhás járőrözést, mind a nyomozói portyázást. Ehhez segítséget, bázist jelenthet a turisztikai ideny rendőri feladatainak végrehajtásáról szóló 46/2013. (XI. 15.) ORFK utasításban részletezett, és a nyári idegenforgalmi szezonban működő Ba-

latoni Közbiztonsági Koordinációs Bizottságba bevont másik három megye bűnügyi és rendészeti kapacitása.

Tesztek két bűnügyi szakmai kitérőt, a statisztikát leginkább terhelő két vagyon eleni bűncselekménytípussal kapcsolatban. A betöréses vagy besurranásos lopásokként bejelentett, valamint az őrizetlenül hagyott értékekre elkövetett lopások nyomozásai során ellenőrzött tapasztalatot szereztünk, amely arra vonatkozik, hogy a Soundra együtt érkező csoportok tagjai bizony előszeretettel lopják, károsítják meg egymást. Aki ilyen szándékkal érkezik, annak kézenfekvő, hogy a hozzá legközelebb eső tárgyat, értékeket akarja megszerezni, tehát saját ismerőseit, barátait vagy szállótársait lopja meg.

Egy következő ellenőrzött tapasztalat: nagyon sok fiatal úgy érkezik, hogy készpénzzel nincs megfelelően ellátva, azonban szeretne alkoholt vagy drogot vásárolni. Ekkor a tulajdonolt nagyobb értékű okostelefonjaikat, tabletjeiket, esetleg más értékeiket „váltják be”, majd, hogy otthon a szülők felé el tudjanak számolni a hiányzó értékkel, feljelentést tesznek, hogy meglopták őket. Ezekre a problémákra nagyon nehéz a rendészet eszközeivel reagálni, megfelelni, de akár csak magyarázatot találni, miközben e jelenségek negatívan befolyásolják ismeretlen tetteses felderítési mutatókat.

A történések azt mutatják, hogy minden évben fel kell készülnünk egy-egy kiemelkedően negatív, tragikus eseményre, amelyek kezelése azonnal rávilágít a többi ellátó-, szolgáltatórendszer hiányosságaira is. A belga fiatalember halálát követően megtett rendészeti intézkedésekhez nagy erőfeszítések árán sikerült csak mozgósítani a megfelelő egészségügyi személyzetet, amely egy orvos és az asszisztenciájának kapitányságra szállítását jelentette a síófoki kórházból a megfelelő, szakszerű mintavételek végrehajtására. Megtapasztaltuk, hogy ilyen nagyságrendű és összetételű közönség megjelenése előtt készleteznünk kell elegendő mennyiségű mintavételi egységet, továbbá gumi- vagy nejlonkesztyűket, az állományt védő egészségügyi védőeszközöket. Az előállítottak, gyanúsítottak tömeges és fölösleges kockázatot rejtő szállítása, kísérése helyett ilyen esetben célszerű a rendőrkapitányság épületében kialakítani egy mintavételre alkalmas nagyobb helyiséget, ahol az orvos biztonsággal és szakszerűen tud dolgozni.

A vonat alá zuhant fiú mentésére a Balaton Sound által biztosított (egykori bűnügyi) orvos érkezett ki elsőként a rendezvényről a baleset helyszínére, és szerzett elévülhetetlen érdemeket, lehetővé téve, hogy a fiú egyáltalán életben maradjon a rohamkocsi kikerkezéséig, és sikerült szállítható állapotba hozni, stabilizálni életfunkcióit. A mentők azonban a sérültet nem tudták a síófoki kórházba vinni, mert ebben az időszakban egyszerűen nem volt szabad műtő és szabad orvos, egyéb szakszemélyzet a záróéjszakán a Soundról tömegesen beszállított egyéb jellegű sérült, illetve deliráló beteg okán. Így az életéért küzdő fiú és a mentőautó személyzete meg sem állt a székesfehérvári kórházig.

Itt kell megjegyezni, hogy amíg a 2013-as Sound idején végig tombolt a nyár, jó idő volt, addig 2014-ben szinte végig esett az eső, a fesztiválnak teret adó parti főveny teljesen felázott, sáros dagonyává vált, és sok volt a végtagtörésekkel járó elesés, elcsúszás, amely rengeteg feladatot jelentett a kórház sürgősségi traumatológiája

és sebészete számára. Az időjárás nagyban befolyásolja a rendezvény kimenetelét. Az első évben a siófoki meteorológiai obszervatórium adatai szerint több mint száz napon át napsütéses száraz hőség volt, ehhez képest a következő nyár jóval csapadékosabb, enyhébb volt. Ráadásul a kritikus éjszakán Balatonszárszóról tömegesen kerültek be ételfertőzőes tünetekkel betegek.

Még egy adalék: a siófoki kórházban nincs detoxikáló részleg, és a mentőhelikopter fogadására alkalmas leszállópálya is csak 2014 végére készült el, amelynek kialakítását nemcsak a fesztiválok indokolták, hanem a Balaton déli partja mellett végigfutó M7-es autópálya közel 110 km-es szakaszán bekövetkező balesetek sérültjeinek minél gyorsabb ellátása is. Ezekről a részletekről sokat beszélgetek és egyeztetek a siófoki kórház főigazgatójával, aki minden, nagy tömegeket vonzó Siófok környéki rendezvényt aggodalommal vár, már csak azért is, mert a Balaton déli partján a siófoki az egyetlen komolyabb kórház. Mellette csak Marcalinak van egy kisebb kapacitású kórháza, ezenfelül azonban maradnak a jóval távolabbi kaposvári, veszprémi, székesfehérvári vagy a fővárosi kórházak. Nyilvánvaló, hogy a fesztivál időszakára a jövőben másként, nagyobb kapacitások bevonásának megteremtésével kell készülnie a kórháznak és mentőszolgálatának is.

Mindenképpen érintenem kell az idegenrendészeti problematikát. A nyári idegenforgalmi szezonban, és azon belül különösen a nagy tömegeket vonzó rendezvényeken, a Balaton partján rengeteg külföldi jelenik meg, köztük szép számmal nem európai uniós állampolgárok, hanem harmadik országbeliek (afrikaiak, ázsiaiak stb.). A Balaton Soundon idén elfogott egyik drogterjesztő afrikai volt, és jogellenesen tartózkodott hazánkban, ezáltal az uniós területén. Az előállítás ideje a kora reggeli órákra esett. A bűnügyi nyomozási cselekmények végeztével a késő délutáni órákban idegenrendészeti meghallgatást kellett eszközölni vele szemben. Ezt követően le kellett szállítanunk Pécsre, mert a Dél-Dunántúlon csak itt van a BÁH-nak kirendeltsége. Az ott szolgáló BÁH-tisztviselő késő éjjel újból meghallgatta, majd elrendelte kitoloncolás előtti idegenrendészeti őrizetét, és ezt követően Pécsről az SMRFK MEKTO rendőrei átszállították a nem túl közeli Kiskunhalasra, mert ott van a legközelebbi őrzött szálláshely, ahová befogadható az ilyen személy a kitoloncolás végrehajtásáig.

Érthető, hogy Horvátország – remélhetőleg mielőbbi – teljes jogú schengeni övezeten belüli országgá válása előtt nem indokolt drága őrzött szállást kialakítani a Dél-Dunántúlon. Az is érthető, hogy a regionális BÁH-kirendeltséget Pécsre helyezték el. Érdemes lenne azonban megfontolni annak lehetőségét, hogy ha nem is a teljes idegenforgalmi szezon idejére, de a legnagyobb rendezvények időtartamára egy fő BÁH-tisztviselőt fogadjon a Siófoki Rendőrkapitányság. Elszállásoljuk, ellátjuk őt az adott napokon, kapna egy irodát megfelelő informatikai háttérrel, és az ilyen előállítottakkal szemben a legszakszerűbben és sokkal gyorsabban végre lehetne hajtani a kellő idegenrendészeti intézkedéseket, így sokkal hamarabb útnak indíthatnánk az illetőt a kiskunhalasi őrzött szállásra, annál is inkább, mert fogdánk nincs, és az előállítóban nem tartható indokolatlanul sokáig a kényszerintézkedés alá vont idegen. Természetesen ez a BÁH-munkatárs kiszolgáltatná a déli part mindhárom kapitányságát.

Ilyen rendezvény a Balaton Sound fesztivál Zamárdiban, talán a háromnapos Rock Beach Fesztivál Balatonszemesen és az augusztus 20-i ünnep köré csoportosított rendezvények, így a balatonvilágosi B.my.Lake és a Zamárdiban tartott Strand zenei fesztivál, valamint a siófoki rendezvények, melyek így együttesen idén tíz napot töltenek ki.

Kitekintés más eseményekre

Gyorsmégleg a 2014-es balatonvilágosi B.my.Lake és a zamárdi Strand Fesztivál tapasztalatairól

A Balatonvilágoson 2014. augusztus 18. és 22. között zajlott technó zenei fesztivál területén naponta kb. 4–5 ezer néző jelent meg. Mindösszesen három bűncselekményt regisztráltunk: három esetben került előállításra kábítószer birtokló személy, és az utolsó hajnalon történt egy súlyos testi sértés. (Volt még egy vezetéstől eltiltott személy is.) Valamennyi bűncselekmény a Club Aliga területén, tehát a fesztiválnak helyet adó magánterületen belül történt. A faluban nem történt jogsértés a fesztiválra érkezőkhöz kapcsolódóan. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy eseménymentesen, kiválóan sikerült teljesíteni a falu biztosítását. Ezt megerősítik a lakosok felől érkezett pozitív visszajelzések.

A rendezvény biztosítását nagyban elősegítette, hogy az egész rendezvényt bevitték magánterületre, a faluban csupán három helyen volt kijelölve parkoló. A biztosítást naponta az alábbi erőkkel hajtottuk végre:

- 1-es és 2-es napszakban egyaránt 13–15 fő egy parancsnokkal;
- 6–9 fő volt jelen a Készenléti Rendőrségtől megerősítő erőként.

Ez a biztosító erő teljes mértékben elegendő volt a feladatok végrehajtására. Számottevő túlóra nem volt.

A Strand Fesztivált 2014. augusztus 21. és 24. között rendezték meg, naponta 10–11 ezer vendég fordult meg a helyszínen. Itt mindösszesen négy bűncselekményt regisztráltunk: egy rongálást és három lopást, az egyik lopás kísérleti szakban maradt. Kábítószeres ügy nem volt. (Zamárdiban a fesztivál ideje alatt történt öt betörés, amelyeknek elkövetői kikerülhettek a fesztivál közönségéből, de erre nincs konkrét adat.) A biztosítást naponta az alábbi erőkkel hajtottuk végre:

- 1-es és 2-es napszakokban egyaránt 13–15 fő, parancsnokkal;
- ebből megerősítő erő 4–8 fő MEKTO-s volt.

Ezen erővel maximálisan képesek voltunk ellátni feladatainkat. Itt valamivel több túlszolgálat generálódott, elsősorban a saját állományunknál. Megjegyzem, a MEKTO is csak 200 százalékos túlszolgálatból tudta volna megoldani a rendezvény biztosítását.

Úgy gondolom, e két fesztivál nyugodt lezajlását két fontos tényező segítette. Egyrészt az esős, szeles időjárás. A szervezők becslése szerint napos, igazi nyári időben a B.my.Lake fesztiválon naponta kétezer fővel, míg a Strand Fesztiválon naponta négyezer fővel magasabb lett volna a nézőszám. (Ezt elsősorban az előző évi tapasztalatok alapján számították, hiszen akkor kánikula uralkodott az év azonos időszakában.)

Másrészt megállapítható, hogy más volt a célközönség. Mindkét helyszínen 95 százalékban magyar fiatalok voltak jelen, külföldiek csupán párszázan lehetnek. Más nemzetek képviselői mellett távol maradtak például a belgák, a hollandok és a németek. Ezen tényezők változása természetesen jelentősen megváltoztathatja a biztosítási feladatokat, kihívásokat.

Az elemzett két év tapasztalatai alapján vélhető, hogy – jelentősen nem növekvő érdeklődés és jelentősen nem romló körülmények esetén – 2015-ben is elegendő lesz hasonló erővel biztosítani e két rendezvényt. Megfontolandó az is, hogy elsősorban (vagy kizárólag) tiszthelyettesi állomány kerüljön beosztásra, sőt a helyszíni parancsnok is lehet például főtörzsszászlós, így ki lehet küszöbölni a sokkal drágább tiszti túlórákat. Segíthetne továbbá a polgárőrök és a civil segítők, rendezők nagyobb számú bevonása is.

A drogfogyasztás problémáját nem tudom megfejteni. Rendőrként és szülőként a legnagyobb eredményem, hogy a gyermekeim elkerülik a droghasználatot. (Igaz, már felnőttek.) Úgy gondolom, a drogfogyasztás komplex kérdésköre túlmutat a rendészet felelősségén. A drogok előállításának és terjesztésének megakadályozása a világ rendészetének nagy kihívása, azonban ezt kizárólag helyi szinten kezelni és megelőzni, kiszűrni nem lehet. Egyes ügyekben érhetünk el jól sajtózható eredményeket, azonban áttörést – kizárólag a rendészet felelősségi körét nézve – sokkal tartalmasabb nemzetközi, területi és helyi együtt dolgozás hozhat. Az én álláspontom szerint a kábítószeres és egyéb kábító hatású anyagok sikeres távoltartása e rendezvényektől bizonyára jótékonyan csökkentené mind a vagyon elleni, mind az erőszakos, személy elleni bűncselekményeket, és kevesebb lenne az öntudatlan állapotba kerülő, értékeire és önmagára vigyázni képtelen potenciális károsult, bűncselekményi vagy baleseti áldozat.

A drogproblémával kapcsolatban mindenképpen kiemelném, hogy nagy nyári rendezvényeink közül egyedül a Balaton Sound terhelt ilyen mértékben. Mint láttuk, a másik két nagyobb rendezvény – a B.my.Lake és a Strand Fesztivál – nem produkál ennyi kábítószeres bűncselekményt.

Nyilván ez is több összetevős, de biztosan döntő az a tényező, hogy a Balaton Sound a legnagyobb létszámú balatoni nyári fesztivál, ahol a dílereskedők érdemesnek tartják megjelenni és teríteni. A közönség 40–50 százalékban tehetősebb külföldi fiatal (hollandok, németek, belgák, angolok, de vannak oroszok, lengyelek is szép számban.) Elsősorban őket veszik célba a terítők. A magyar fiatalok kevésbé jelentenek vásárlóerőt, amely nyilván azzal függ össze, hogy szerényebbek anyagi lehetőségeik (e tekintetben talán mondható: szerencsére!). Határozottan merem állítani: a gyenge vásárlóerőnknek is köszönhetően a kábítószer-fogyasztás (még) nem nevezhető népbetegségnek hazánkban, bár a kockázata ennek nem alábecsülendő! (Ismét hangsúlyozom, hogy ezt az állítást saját rendezvényeink tapasztalatai alapján vonom le, a teljes képhez átfozóbb elemzés szükséges.) Meggyőződésem, hogy ez a probléma kezelhető, de kizárólag a rendészet eszközeivel végérvényesen nem számolható fel. Olyan, mint egy nem okvetlenül halálos, viszont életfogytiglan kezelendő betegség. Az erről való értekezést azonban meghagynám a szakterületen szolgáló kollégáimnak.

SUMMARY

Evaluation of the 2013 and 2014 Balaton Sound Festival from a Public Safety Prospective

KIRÁLY Richárd

The 2013 and 2014 Balaton Sound Festivals were different in size and in security resources from the earlier festivals. The research introduces the crime statistics and dynamics of the festivals and their effect on the local community (especially on the host city of Zamádi). Furthermore, it shows the effectiveness of the local and deployed police force, civil organizers and volunteers. The objective of the research is to help planning future events with greater security for the visitors and the local community.